ΜΙΚΡΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ CATULLE MENDÉS

Ο ΚΑΘΡΕΦΤΗΣ

ΤΑΝ κάποτε ἕνα βασίλειο, στὸ ὁποῖο δὲν ὑπῆρχαν καθόλου καθρέφτες. Ὅλους τοὺς καθρέφτες, κι' αὐτοὺς ἀκόμα ποὺ κρεμοῦν στοὺς τοίχους, κι' αὐτοὺς ποὺ κρατοῦν στὸ χέρι, κι' αὐτοὺς ποὺ βάζουν στὶς τσέπες, τοὺς εἶχαν κάνει θρύμμαλλα, γιατί ἔτσι εἶχε διατάξει ἡ βασίλισσα ! Ἀλλοίμονο σ' αὐτὸν ποὺ θὰ τολμοῦσε νὰ κρύψῃ μέσα στὸ σπίτι του ἕστω κι' ἕνα μικρὸ καθρεφτάκι... Ἂν τὸν ἀνακάλυπταν, θὰ τὸν βασάνιζαν κι' θὰ τὸν θανάτωναν, μαζὶ μὲ ὅλη του τὴν οἰκογένεια.

Ἂν θέλετε νὰ μάθετε τὴν αἰτία τῆς παράξενης ὅσο καὶ τρομερῆς αὐτῆς διαταγῆς τῆς βασιλίσσης, εἶμαι πρόθυμος νὰ σᾶς τὴν πῶ.

Ἄσχημη, σὲ βαθμὸ ποὺ καὶ τὰ χειρότερα τέρατα θὰ φαινόντουσαν ὤμορφα μπροστά τως, ἡ βασίλισσα δὲν ἤθελε νὰ βλέπῃ στοὺς καθρέφτες τὴ μορφή της, ἡ ὁποία ἀπὸ μέρα σὲ μέρα γινόταν πιὸ ἀταίσια. Συγχρόνως ὅμως δὲν ἤθελε νὰ κυττάζωνται κι' ἡ ἄλλες γυναῖκες στοὺς καθρέφτες καὶ νὰ χαίρωνται τὴν ὠμορφιά τους. Γιὰ νάναι μάλιστα σίγουρη ἡ ἄσχημη καὶ μοχθηρὴ αὐτὴ βασίλισσα πὼς ἡ ὤμορφες τοῦ βασιλείου της δὲν θὰ ἔνοιωθαν ποτὲ τὴ χαρὰ νὰ γνωρίσουν τὶς χάρες τους καὶ τὰ θέλγητρά τους, σκέπασε μὲ σανίδια ὅλα τὰ ποτάμια καὶ τὶς λίμνες καὶ διέταξε τὰ πηγάδια ν' ἀνοίγωνται πολὺ βαθειά, τόσο, ποὺ νὰ φαίνεται σκοτεινὴ ἡ ἐπιφάνεια τοῦ νεροῦ καὶ νὰ βγάζουν νερὸ ἀπ' αὐτὰ μὲ μικρὰ πήλινα ἀγγεῖα, στὰ ὁποῖα δὲν μποροῦσε νὰ δῇ κανεὶς τὴ μορφή του.

Φανταστῆτε, λοιπόν, τὴν ἀπελπισία τῶν κοριτσιῶν τοῦ βασιλείου τῆς κακάμορφης καὶ κακόψυχης αὐτῆς βασίλισσας...

II

Σ' ἕνα χωριὸ τοῦ βασιλείου αὐτοῦ ζοῦσε μιὰ νέα, ποὺ τὴν λέγανε Ὑακίνθη. Ἡ κοπέλλα αὐτὴ ἦταν ἡ λιγώτερο λυπημένη ἀπὸ τὶς ἄλλες κοπέλλες τοῦ χωριοῦ γιὰ τὴν ἔλλειψη τῶν καθρεφτῶν, γιατί εἶχε ἀραβωνιαστῆ ἕναν νέο, ποὺ τὴν ἀγαποῦσε. Ναί, δὲν εἶχε ἀνάγκη ἀπὸ καθρέφτη ἡ Ὑακίνθη, ἀφοῦ εἶχε τὸν ἀραβωνιαστικό της, ὁ ὁποῖος δὲν ἔκανε τίποτε ἄλλο, παρὰ νὰ τῆς λέῃ πόσο ὤμορφη ἦταν.

—Ἀλήθεια... Πῶς εἶνε τὰ μάτια μου, ἀγαπημένε μου ; τὸν ρωτοῦσε ἡ Ὑακίνθη.

Κι' ὁ ἀραβωνιαστικός της τῆς ἀπαντοῦσε :

—Μοιάζουν μὲ δυὸ ἀστέρια ! Τόσο λαμπερὰ εἶνε... Ὅσο γιὰ τὸ χρῶμα τους, εἶνε γαλάζια σὰν τὸν ἀσυγνέφιαστο οὐρανό !...

—Καὶ τὸ μέτωπό μου ; Τὰ μάγουλά μου ; Τὰ χείλη μου ;...

—Ὦ ! τὸ μέτωπό σου εἶνε πιὸ καθαρὸ καὶ πιὸ λευκὸ ἀπ' τὸ χιόνι... Τὰ μάγουλά σου εἶνε σὰν ντροπαλὰ τριαντάφυλλα καὶ τὰ χείλη σου μοιάζουν μὲ κεράσι ὥριμο, ποὺ σκάζει ἀπὸ τὸ λιοπύρι τοῦ μεσημεριοῦ !...

—Ἄχ !... Καὶ τὰ δόντια μου ;

—Τὰ σπειριὰ τοῦ ρυζιοῦ δὲν εἶνε τόσο λεπτὰ καὶ ἄσπρα ὅσο τὰ δόντια σου !... Ὅσο γιὰ τ' αὐτάκια σου, τί νὰ σοῦ πῶ ;... Ἀνάμεσα ἀπὸ τὰ σγουρόξανθα μαλλιά σου φαίνονται σὰν δυὸ νειόσκαστα γαρύφαλα !

Ἔτσι πάντα μιλοῦσαν οἱ δυὸ ἀραβωνιασμένοι. Ἐκείνη, μαγεμμένη ἀπὸ τὸν ζωντανὸ καθρέφτη της, κι' ἐκεῖνος, εὐτυχισμένος ἀπὸ τὴν ἀφοσίωσί της καὶ τὴν ἀγάπη της. Ὅσα εἶχε τὴν εὐχαρίστησι ἐκείνη νὰ ἀκούῃ ἀπὸ τὸ στόμα του γιὰ τὴν ὠμορφιά της, ἐκεῖνος εἶχε τὴ χαρὰ νὰ τὰ βλέπῃ. Καὶ τόσο καλὰ ἡ ψυχές τους ταιριάζανε, ποὺ ἡ ἀγάπη τους, μέρα μὲ τὴ μέρα, γινόταν καὶ πιὸ μεγάλη.

Ἐπιτέλους, ἀποφάσισαν νὰ παντρευτοῦν. Ἡ χαρά τους γι' αὐτὸ ἦταν ἀπερίγραπτη καὶ τὴν διαλαλήσανε σ' ὅλο τὸν κόσμο. Κι' ὅλος ὁ κόσμος χάρηκε γιὰ τὸ γεγονὸς αὐτὸ καὶ μόνο ἡ μοχθηρὴ βασίλισσα ταράχτηκε σὰν τὸ ἔμαθε κι' ἀπεφάσισε νὰ καταστρέψῃ τὴν εὐτυχία τους.

III

Μιὰ μέρα, ποὺ ἡ Ὑακίνθη μάζευε λουλούδια μέσα σ' ἕναν κῆπο, γιὰ νὰ τὰ χαρίσῃ στὸν ἀραβωνιαστικό της, τὴν πλησίασε μιὰ γρηὰ καὶ τῆς ζήτησε ἐλεημοσύνη. Μὰ ἄξαφνα, πρὶν τῆς δώσει ἡ Ὑακίνθη τίποτε, ἡ γρηά, σὰν νὰ πάτησε κανένα φεῦδι, τινάχτηκε κι' ἄρχισε νὰ ξεφωνίζῃ :

—Ἄχ ! Θεέ ! Τί ἦταν αὐτὸ ποὺ εἶδαν τὰ μάτια μου !...

—Τί ;... Τί εἶδες, καλὴ γρηούλα μου ;... ρώτησε ταραγμένη ἡ ἀθῶα κοπέλλα.

—Τὸ πιὸ ἄσχημο πρᾶγμα τοῦ κόσμου !...

—Ποιό ; Ποιὸ εἶν' αὐτό ;...

—Ἀλλοίμονο !... Πῶς νὰ στὸ πῶ, δυστυχισμένο μου παιδί !... Κι' ὡστόσο, πρέπει νὰ στὸ πῶ ! Αὐτὸ ποὺ εἶδα, εἶσαι σύ !... Ναί, σὺ εἶσαι ! Βέβαια, ζῶ πολὺν καιρὸ στὸν κόσμο αὐτόν, μὰ σ' ὀρκίζομαι, δὲν ξαναεῖδα στὰ μάτια μου ἀσχημότερο πρᾶγμα ἀπὸ σένα. Εἶσαι ἑκατὸ φορὲς πιὸ ἄσχημη ἀπ' ὅ,τι μπορῶ νὰ σοῦ πῶ !...

Ἡ φτωχὴ Ὑακίνθη χλώμιασε, σὰν ἄκουσε αὐτὰ τὰ λόγια τῆς γρηᾶς. Ἔνοιωσε ν' ἀναποδογυρίζῃ ὁλόκληρος ὁ κόσμος γι' αὐτὴν κι' ἄρχισε νὰ τρέμῃ...

—Πῶς ! ψιθύρισε ἐπιτέλους. Πῶς εἶνε τὰ μάτια μου ;...

—Ἔχουν τὸ χρῶμα τῆς στάχτης !... Μὰ πάλι δὲν θὰ ἦσαν τόσο ἄσχημα, ἂν δὲν ἀλλοιωφρίζανε φριχτά !...

—Καὶ τὸ στόμα μου ;...

—Τὰ χείλη σου εἶνε χλωμά, σὰν μαραμένα λούλουδα τοῦ φθινοπώρου, καὶ τὰ δόντια σου εἶνε κίτρινα καὶ στραβά !...

—Ἄχ !... Καὶ τ' αὐτιά μου ;...

—Εἶνε τόσο κόκκινα καὶ τόσο μαλλιασμένα, ποὺ καθὼς προβάλλουν κάτω ἀπὸ τὰ ξέθωρα μαλλιά σου, εἶνε ἀδύνατο νὰ τὰ ἰδῇ κανεὶς χωρὶς ν' ἀηδιάσῃ... Κι' ἐγὼ δὲν εἶμαι ὤμορφη, καθόλου μάλιστα, μὰ ἂν τύχαινε νἄμουν ἄσχημη ὅσο εἶσαι σύ, θὰ πέθαινα ἀμέσως ἀπὸ τὴ λύπη μου!

Καὶ μόλις εἶπε τὰ λόγια αὐτὰ ἡ γρηά, ποὺ θάταν κάποια βαλτὴ τῆς βασίλισσας, ἔφυγε γελῶντας σαρκαστικά, ἐνῶ ἡ Ὑακίνθη σωριάστηκε πάνω σ' ἕναν πάγκο κι' ἄρχισε νὰ κλαίῃ ἀπαρηγόρητα....

IV

Τίποτε πειὰ δὲν μποροῦσε νὰ τὴν παρηγορήσῃ.

—Εἶμαι ἄσχημη ! Εἶμαι ἄσχημη !... ἔλεγε, κλαίγοντας διαρκῶς.

Τοῦ κάκου ὁ ἀραβωνιαστικός της τὴν βεβαίωνε τὸ ἀντίθετο, μὲ τοὺς πιὸ βαρειοὺς ὅρκους. Ἐκείνη δὲν τὸν πίστευε. Νόμιζε πὼς ὁ ἀραβωνιαστικός της δὲν τὴν ἀγαποῦσε, ἀλλὰ τὴν συμπονοῦσε γιὰ τὸ χάλι της καὶ τὴν λυπόταν γιὰ τὴν ὑπερβολικὴ ἀσχήμια της. Κι' ἡ δυστυχισμένη κοπέλλα δὲν ἤθελε πειὰ νὰ παντρευτῇ.

—Τώρα σοῦ προξενῶ οἶκτο, τοῦ ἔλεγε. Μὰ γρήγορα θ' ἀνατριχιάζῃς, ὅταν θἀρχόμαι κοντά σου !...

Τί νὰ κάνῃ ὁ ἄτυχος νέος ; Τὸ μόνο μέσον ποὺ τοῦ ἔμενε γιὰ νὰ βγάλῃ ψεύτρα τὴ γρηά, ἦταν νὰ φέρῃ ἕναν καθρέφτη στὴν Ὑακίνθη. Μά, καθὼς εἴπαμε, δὲν ὑπῆρχε οὔτε ἕνας καθρέφτης μέσα σ' ὅλη τὴ χώρα. Τί νὰ κάνῃ, λοιπόν ;

—Ἔ, λοιπόν ! Θὰ πάω στὸ παλάτι ! εἶπε τέλος ὁ δυστυχισμένος ἀραβωνιαστικός τῆς Ὑακίνθης. Ὅσο κακὴ κι' ἂν εἶνε ἡ βασίλισσά μας, θὰ συγκινηθῇ ἀπὸ τὰ δάκρυά μου καὶ θὰ ἀκυρώσῃ τὴ φοβερὴ διαταγή της, ἀπὸ τὴν ὁποία μᾶς συμβαίνουν τόσες συμφορές !...

V

—Τί εἶνε αὐτό ; φώναξε ἡ φθονερὴ βασίλισσα. Ποιοὶ εἶνε αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι καὶ τί ζητοῦν ἀπὸ μένα;

—Βασίλισσά μου, εἶπε τότε ἱκετευτικὰ ὁ ἀραβωνιαστικὸς τῆς Ὑακίνθης, κρατῶντας ἀπὸ τὸ χέρι τὴν ἀπαρηγόρητη ἀγαπημένη του. Ἔχεις μπροστά σου τοὺς δυστυχέστερους ἀνθρώπους τοῦ κόσμου.

—Κι' ἤρθατε νὰ μὲ ἀνησυχήσετε, ἐπειδὴ εἰσθε οἱ δυστυχέστεροι ἄνθρωποι τοῦ κόσμου ;

—Μὴν εἶσαι τόσο ἀσπλάχνη, βασίλισσά μου...

—Ἔ ! καὶ τί μπορῶ νὰ κάνω ἐγὼ στοὺς πόνους τῆς ἀγάπης σας ;

—Ἂν ἄφηνες ἕναν καθρέφτη....

Στὸ ἄκουσμα τῆς τελευταίας λέξεως τοῦ ἐρωτευμένου νέου, ἡ βασίλισσα τινάχτηκε ἀπὸ τὸ θρόνο της καὶ κατακίτρινη ἀπὸ θυμό, τοῦ φώναξε, τρίζοντας τὰ δόντια της :

—Τολμᾶς νὰ μιλήσῃς γιὰ καθρέφτη ;...

—Γιὰ τὴν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ ! ψιθύρισε τρέμοντας ὁ νέος. Μὴ θυμώνεις ἔτσι, βασίλισσά μου... Ἄκουσέ με πρῶτα κι' ἔπειτα κάνε με ὅ,τι θέλεις !... Αὐτὴ ἡ κόρη, τῆς ὁποίας βλέπεις τὴν ὑπέροχη ὠμορφιά, ἔχει πέσει στὴν πιὸ μεγάλη πλάνη... Νομίζει πὼς εἶνε πολὺ ἄσχημη !...

—Καὶ βέβαια ! φώναξε ἡ βασίλισσα, μ' ἕνα ἀπαίσιο γέλιο. Εἶνε τρομερὰ ἄσχημη ! Πιὸ ἄσχημο πλᾶσμα δὲν ξαναεῖδα στὴ ζωή μου !...

Ἡ Ὑακίνθη μόλις ἄκουσε τὴ βασίλισσα νὰ ἐπιβεβαιώνῃ τὰ λόγια τῆς γρηᾶς, ἄφησε μιὰ σπαραχτικὴ κραυγὴ καὶ σωριάστηκε κάτω λιποθυμισμένη. Ὁ ἀραβωνιαστικός της ὅμως ἀγανάκτησε σὲ τέτοιο βαθμό, ποὺ χωρὶς νὰ λογαριάσῃ καθόλου τὶς συνέπειες, φώναξε στὴ βασίλισσα πὼς ἦταν τρελλή ! Μὰ δὲν πρόφτασε νὰ πῇ κι' ἄλλη λέξι, γιατί ὁ δῆμος, ποὺ στεκόταν διαρκῶς πλάι στὸ θρόνο τῆς βασίλισσας, τὸν ἄρπαξε καὶ σύρωσε τὸ πλατὺ καὶ γυαλιστερὸ σπαθί του...

Ἀκριβῶς τὴ στιγμὴ αὐτή, ἡ Ὑακίνθη μισάνοιξε τὰ μάτια της...

Καὶ τότε, καθὼς ὁ δῆμος ἦταν ἕτοιμος νὰ καταφέρῃ τὴ σπάθα του πάνω στὸ λαιμὸ τοῦ νέου, ἀκούστηκαν μαζὶ δυὸ φωνές, δυὸ φωνὲς πολὺ διαφορετικὲς ἡ μιὰ ἀπὸ τὴν ἄλλη. Ἡ μιὰ ἦταν φωνὴ ἀνέκραστης χαρᾶς, γιατί ἡ Ὑακίνθη εἶδε τὴν ὠμορφιά της μέσα στὸν καθρέφτη τοῦ λαμπεροῦ ἀτσαλιοῦ τοῦ σπαθιοῦ !... Κι' ἡ ἄλλη ἦταν ἀγωνιώδης, στριγγὴ καὶ βραχνή, κι' ἔσβυσε σὰν ρόγχος, γιατί ἡ ἄσχημη καὶ κακὴ βασίλισσα πέθανε ἀπὸ ντροπὴ καὶ φρίκη, βλέποντας ἄξαφνα, ἔπειτα ἀπὸ τόσον καιρό, τὴν ἀπαίσια ἀσχήμια της μέσα στὸν τρομερὸ ἐκεῖνον καθρέφτη....

....

Ὁ θάνατος τῆς βασίλισσας ἔσωσε τὸν ἀραβωνιαστικὸ τῆς Ὑακίνθης καὶ τὴν ἔκαμε νὰ γνωρίσῃ τὴν ὠμορφιά της.

Ἡ Ὑακίνθη κι' ὁ ἀραβωνιαστικός της, ὅταν φύγανε ἀπὸ τὸ παλάτι, ἔτρεξαν στὴν ἐξοχή, κι' ἐκεῖ, στὸ κρουσταλιασμένο νερὸ μιᾶς δροσατηγῆς, ποὺ τὴν ξεσκέπασαν οἱ ἴδιοι, καθρεφτίστηκαν σφιχταγκαλιασμένοι πιὸ θερμὰ ἀπὸ κάθε ἄλλη φορά !...